

PIIRIKIRJE 12/2025

Hyvä pohjoisen luonnon suojelija

Alkupalven pimeys kutsuu **hidastamaan tahtia**, tarttumaan kirjaan ja teekuppiin, sytyttämään kynttilöitä. Kiinnostavia ja koskettavia luontokirjoja onkin jälleen tullut, ja niitä vinkkaamme myös tässä piirikirjeessä.

Kokonaan ei kannata mökkihöperöityä, onhan talvella parhaat hetket **naapurikyttämisen** jaloon harrastukseen. Lumi-jälkien perusteella tiedän enemmän naapureideni kettujen, jänisten ja myyrien tavoista, kesällä näen heitä vain ohikiitäviä hetkiä. Ikkunan äärellä ovat vakiona kiikarit. Niillä tiiraan silmä kovan talviruokintaa, jonka olen siirtänyt kuusien keskelle lintujen iloksi. Entistä suojaisampi sijainti on lisännyt ruokinnan suosiota. Nuorissa kasvatusmetsissä hömötiaisista voi kuolla talven aikana yli puolet. Lintujen ruokinta voi pelastaa henkiä.

Luonnonsuojelupiirin toiminta ei hiljene talvellakaan, siitä pitää huolen maankäytön hankkeiden suuri määrä. Toki hienoa olisi, jos luonnontuhoajatkin kävisivät välillä talviunilla, ja voisi niistä meille muillekin olla hyötyä.

Hyvää alkanutta talvea! Huolehditään itsestämme ja luontoystävistämme, niin ihmisistä kuin muunlajisista.

Sisli Piisilä, toiminnanjohtaja

Sisältö

SIVU 1
Toiminnanjohtajan
tervehdys

SIVU 2
Piirin esittely
ja yhteystiedot

SIVU 3
Ilmastokriisistä

SIVU 4
Ilmasto- ja luontotalkoot

SIVU 5
Paikallisyhdistysten
tapahtumia
Kirjoituskutsu

SIVU 6-7
Kuulumisia pohjoisen
luonnonsuojelijoilta

SIVU 8
Auta kuvin!
Jäsenkyselyn tulokset
Muut yhdistysasiat
Jäsenedut

SIVU 9
Toimi pimeyden puolesta

SIVU 10
Ajankohtaiset kansalais-
aloitteet ja adressit
Luettavaa, katsottavaa
& kuunneltavaa

Suomen luonnonsuojeluliiton Lapin piiri – Pohjoisen luonnon edunvalvoja

Suomen luonnonsuojeluliiton Lapin piiri on Suomen luonnonsuojeluliiton alueorganisaatio.

Jäseniämme ovat kaikki Lapin maakunnan paikalliset luonnonsuojeluyhdistykset.

Sinäkin olet osa Lapin piiriä Suomen luonnonsuojeluliiton paikallisyhdistyksen jäsenyytesi kautta.

Lapin piirin hallitukseen kuuluu vapaaehtoisia eri puolilta Lappia. Hallitus valitaan piirin syyskokouksessa, johon paikalliset luonnonsuojeluyhdistykset voivat lähettää omat edustajansa. Hallituksen puheenjohtajana toimii Saara Laivamaa. Lapin piirissä on yksi palkattu työntekijä, toiminnanjohtaja Sisli Piisilä.

Vaikutamme Lapin luonnon puolesta.

Luonnon edunvalvojana annamme lausuntoja sekä teemme aloitteita ja muistutuksia. Yhteistyö sidosryhmien kanssa on tärkeä osa työtämme.

Otamme kantaa esimerkiksi kaavoitukseen, maankäyttöön ja suojeluhankkeisiin.

Teemme tiivistä yhteistyötä Suomen luonnonsuojeluliiton keskustoimiston kanssa.

Tuemme paikallista luonnonsuojelutoimintaa ympäri Lappia ja Saamenmaata.

Jos mieltäsi askarruttaa paikallinen luonnonsuojelun tai maankäytön kysymys, ota yhteyttä!

Lue vuoden 2026 toimintasuunnitelmamme tästä

Ota yhteyttä

Sisli Piisilä
toiminnanjohtaja

lappi@sll.fi
040 823 2443

Aika kirittää ilmasto- ja luontolupauksia

Ilmastonmuutos näkyy jo monin tavoin ympäristössämme. Äärevät sääilmiöt ja entistä epävarmemmat talvet haastavat ulkona liikkumista ja työskentelyä, fossiiliturismi yskii lumilupausten pettäessä. Olemme jäljessä ilmastotoimista. Pelastettavana eivät ole vain pakkastalvet ja avotunturit. Ilmastokriisi uhkaa koko elämämme perusteita. Tätä aihepiiriä käsiteltiin myös **Lapin ilmastoseminaarissa** 5.-6.11., jossa julkistettiin ensimmäinen **Lapin ilmasto- ja energiastrategia**.

Suomen luonnonsuojeluliiton Lapin piiri ja **Saamelainen ilmastoneuvosto** pitivät kommenttipuheenvuorot strategiasta. Lapin piirin puheenvuorossa korostimme, että vaikka strategia on hyvä alku ilmastotyölle, meillä ei ole aikaa jäädä aikailemaan. Ilmastotoimiin on ohjattava ja velvoitettava niin maakunnan tasolla kuin kunnissa.

Jos tavoitteemme on aidosti pyrkiä hiilineutraaliuteen vuoteen 2035 mennessä, tämä tarkoittaa hiilensidonnan ja hiilenvarastoinnin lisäämistä ja leikkauksia päästöihin.

Hyvää tarkoittavat julistukset eivät riitä, ja ilmastotyöhön tarvitsemme mukaan jokaisen Lapin työpaikan ja yhteisön. Jokainen voitettu asteen kymmenys on tärkeä ja säästää ihmishenkiä.

Ilmastokriisi ja luontokato ovat saman kolikon kaksi puolta

Ilmastotyö ei ole ainoa asia, jossa tarvitsisimme kiritystä.

Suomi on sitoutunut myös pysäyttämään luontokadon 2030, mutta on selvää, että toimet ovat täysin riittämättömiä tavoitteen saavuttamiseksi. Euroopan ympäristön tilan raportissa ei myöskään ollut kehuja Suomelle. Luontokadon edistäjäksi todettiin erityisesti **maankäyttö**. Suomi kuuluu Euroopan eniten materiaaleja kuluttaviin maihin. Tuotamme valtavia määriä jätettä, josta pääosa tulee kaivosteollisuudesta. Kiertotalous näkyyhä vain hankkeiden otsikoissa.

Ilmastokriisiäkin ratkotaan monin paikoin kyseenalaisin keinoin.

Uusiutuva energiantuotanto, kuten tuulivoima, ei kuulu erämaihin, eikä sen vesistöille ja linnuille aiheutuvia haittavaikutuksia tule vähätellä. Kemijärvellä taas pumpuvoimalahankkeita kaavaillaan jo valmiiksi vesivoiman sääntelystä merkittävästi kärsineeseen vesistöön, ja suunnitellut yläaltaat tuhoaisivat satoja hehtaareja luonnonelinympäristöjä ja aiheuttaisivat merkittäviä haittoja paikalliselle luonnolle.

Luonnonsuojelu on työtä elinkelpoisen tulevaisuuden puolesta. Se ei olisi mahdollista ilman vapaaehtoisiamme piirissä ja paikallisissa luonnonsuojeluyhdistyksissä.

Suuri kiitos teille, että olette, ja vaikutatte! Työllämme on iso merkitys.

Lähde mukaan ilmastotalkoisiin töissä, arjessa ja harrastuksissa!

Haastamme jokaisen jäsenemme mukaan ilmasto- ja luontotyöhön.

Pienilläkin asioilla on merkitystä: mistä sinun työpaikkasi päästöt muodostuvat? Voisitteko käyttää enemmän kimpapakyytejä, kierrättää, säästää sähkössä tai lämmityksessä, vähentää materiaalien kulutusta, tai edistää ympäristökasvatusta? Onko harrastuksessasi mahdollista ottaa askelia ympäristökestävämpään suuntaan?

Merkittävä ilmasto- ja luontotoimien vaikuttamisen paikka on maankäytössä.

Viimeisen puolen vuoden aikana Lapin piirin työpöydällä ovat näkyneet erityisesti kaivokset, pumpuvoimalat ja tuulivoima. Vihreäksi kehystetty siirtymä ajaa resurssejamme ahtaalle, kun hankkeita lausunnonle tulee ovista ja ikkunoista. Valitettavan usein luonnon etu vaikuttaa olevan hankkeiden vähäisin kiinnostuksenkohde. Se alleviivaa työmme tärkeyttä. Tarvitsemme tulevaisuudessakin ikihonkia, juomakelpoista vettä, ja monimuotoisia luonnonelinympäristöjä meille ja muunlaisille.

Paikallisyhdistysten tapahtumia

Kemin Seudun

Luonnonsuojeluyhdistys

- Mikä on soittamme tulevaisuus?
ke 3.12. klo 17-18
- Yhdistyksen syyskokous ke 3.12.
klo 17-20

SLL Rovaniemi

- Glögit ke 10.12. klo 18-20
- Ennakkoilmoittautuminen ja erityisruokavaliot ke 3.12. klo 12 mennessä rovaniemi@sll.fi

Sompion Luonnonystävät

- Syyskokous ja juhlaglögit
ke 10.12. klo 17-19

Kirjoituskutsu luonnonsuojelijoille

Tampereen yliopiston sosiaalipolitiikan laitoksella tehdään pro gradu -tutkielmaa, jossa tarkastellaan **yli 65-vuotiaiden kokemuksia ilmasto- ja ympäristöliikkeiden, järjestöjen ja yhteisöjen toimintaan osallistumisesta.**

Suvi Mykkänen toivoo tutkielmaansa varten kirjoitelmia, joissa yli 65-vuotiaat saavat vapaamuotoisesti kertoa omista ilmasto- ja ympäristöaktivismiin liittyvistä kokemuksistaan. Keruu tapahtuu Tietoarkiston Penna-alustalla, jossa osallistujat voivat anonyymisti lähettää omat kirjoitelmansa.

Osallistu tutkimukseen 14.12. mennessä:

services.fsd.tuni.fi/penna/ikaantynyntaktivisti/100

Seuraa Lapin piiriä somessa:

 [Facebook](#) [Instagram](#) [Youtube](#) [Bluesky](#) [LinkedIn](#)

Kuulumisia pohjoisen luonnonsuojelijoilta Lapista ja Saamenmaalta

Sompion Luonnonystävät on voinut iloita tuoreesta voitosta hallinto-oikeudessa. Hallinto-oikeus kumosi Viiankiaavan malminetsintälupia, joista luonnonsuojeluyhdistys valitti yhteistyössä **Kansalaisten kaivosvaltuuskunta ry:n** ja **Rajat Lapin Kaivoksille ry:n** kanssa lokakuussa 2023.

Oikeus katsoi, että malminetsintäluvuissa ei ollut huomioitu riittävällä tasolla suuren petolinnun pesinnän turvaamista alueella. Lisäksi lupamääräykset olivat ristiriitaisia ja epäselviä, ja epävarmaksi jäivät myös malminetsinnän hydrologiset riskit luonnonsuojeluarvoille.

Kuvassa Sompion Luonnonystävien puheenjohtaja Sisli Piisilä tarkastamassa luonnonsuojelualueella tapahtuvaa kairausta joulukuussa 2023.

Ellos Riehpovuotna!

Riehpovuotnassa Finnmarkissa (norjaksi Repparfjord) Saamenmaalla on jo kuukausia jatkunut protestileiri kaivosta vastaan. Nussir ASA / Blue Moon Metals haluaa rakentaa alueelle suuren kuparikaivoksen, jonka jätteet laskettaisiin vuonoon. Kyseessä on merkittävä lohivuono, jonka ympäröivillä vuorilla on myös porojen laidunalueita.

Lue lisää: <https://www.nu.no/repparfjord-english>
<http://www.instagram.com/reddrepparfjord>

Kuulumisia pohjoisen luonnonsuojelijoilta Lapista ja Saamenmaalta

Eläköön Alfinmaa! Viime piirikirjeessä kerroimme Alfinmaan metsien puolustamisesta Enontekiöllä. Tässä kamppailussa luonto voitti lopulta. Korkein hallinto-oikeus antoi tuoreen päätöksen, jonka mukaan Enontekiön kunnalla oli oikeus käyttää etuosto-oikeutta estääkseen Alfinmaan metsänhakkuun. Laaja metsäalue sijaitsee Hetta-Pallas-vaellusreitin varrella ja rajautuu suoraan kansallispuistoon. Enontekiön luonnonsuojeluyhdistys on tehnyt aktiivisesti töitä Alfinmaan puolesta jo pitkään.

ELSY ry - Enontekiön luonnonsuojeluyhdistys jatkaa alueen metsien puolustamista. Yksityiset metsäsijoittajat ovat ostaneet Enontekiöltä laajoja metsäalueita ja toteuttaneet voimallisia metsänhakkuita, sekä rakentaneet uusia suuria metsäautoteitä, jotka vähentävät alueiden erämaisuuutta. Yhä useampi paikallinen onkin ilmaissut haluavansa myydä metsänsä ensisijaisesti luonnonsuojeluun.

Luonnonperintösäätiöllä on yhä käynnissä Pelastetaan Lapin ikimetsät -keräys, jonka tuotoilla on suojeltu myös Enontekiön metsiä.

Kuva: Joni Jääskeläinen

Auta kuvin!

Haluamme tehdä Lapin piirissä entistä vaikuttavampaa viestintää. Keräämme nyt kuvapankkia Lapin maakunnan alueelta.

Tässä siis etsintäkuulutus: löytyykö arkistoistasi kauniita luontokuvia, kuvia uhatuista luontokohteista, tai kuvia esimerkiksi eri maankäytön muodoista? Tunnetko luontokuvaajia, jotka voisivat olla halukkaita luovuttamaan kuvia tai videota käyttöömmekö? Kuvista voidaan tehdä myös kirjallinen rajattu käyttöoikeussopimus kuvaajan toiveiden mukaan. Kuvien käytöstä emme valitettavasti voi maksaa. Ota yhteyttä: lappi@sll.fi

Suomen luonnonsuojeluliiton jäsenen jäsenedut:

- Jäsenlehti Luonnonsuojelija neljä kertaa vuodessa & uutiskirje sähköpostiin noin kerran kuussa
- Alennus Suomen Luonto -lehden tilaukseen
- 10 % alennus Luontokaupan tuotteista
- Kotimaan hostellikortti maksutta ja 10 % majoituslennus Suomen Hostellijärjestön hostelleissa Suomessa. Kansainvälinen hostellikortti alennettuun hintaan.
- 5 % alennus Ruohonjuuren tuotteista
- 12 % alennus Alpan tuotteista
- 13 % alennus GreenStar Hotellin majoituksista
- 10 % alennus Fiksuruoka.fi-verkkokaupasta

Lisää tietoa ja alennuskoodit sivulla:

- sll.fi/tule-mukaan/liity-jaseneksi/

Lapin piirin jäsenkyselyn tulokset

Pyysimme vastauksia kyselyyn alkusyksystä, kiitos kaikille vastanneille! Vastauksissa ilahdutti, että suurelle osalle toimintamme on jo jollain tavalla tuttua, ja moni seuraa Lapin piiriä myös somessa.

Haasteeksi paikallisissa luonnonsuojeluyhdistyksissä todettiin resurssien vähyys ja aktiivien väsyminen isojen hankkeiden kanssa painiessa. Lisäkoulutusta toivottiin erityisesti maankäytön hankkeiden vaikuttamiseen ja lausuntojen tekoon. Toive on kuultu ja tullaan huomioimaan Suomen luonnonsuojeluliiton tulevassa koulutussuunnittelussa.

Moni ilmaisi olevansa kiinnostunut tulemaan uutena mukaan toimintaan, mutta ajan ja resurssien riittäminen koettiin vaikeutena. Paikallisyhdistystoimintaan ja piiritoimintaan voi tulla mukaan myös kevyesti ja satunnaisestikin oman jaksamisen ja kiinnostuksen mukaan. Älä siis epäröi ideasi kanssa, vaan ole rohkeasti yhteydessä paikallisyhdistykseesi tai meihin.

Paikallisyhdistysten ja piirin toiminta on jäsentensä näköistä. Olisi hienoa, jos meillä olisi entistä enemmän esimerkiksi ympäristökasvatukseen liittyviä tapahtumia ja luontoretkeä. Halusitpa järjestää luontoretken, näyttelyn, tapahtuman tai juhlat, kerro siitä ja tule mukaan toimintaan!

Muut yhdistysasiat

Yhdistysten sähköpostilistalle liittyminen

Yhdistysten sähköpostilistalle kannattaa liittyä, sillä sitä kautta saa tärkeitä viestejä liiton ajankohtaisista asioista, muun muassa tietoa ja muistutuksia yhdistystoimintaan, erilaisiin koulutuksiin ja verkkosivuihin liittyen. Ainakin yhdistysten puheenjohtajien, verkkosivuja päivittävien ja muiden aktiivisten kannattaa liittyä listalle.

Liity listalle: <http://sll.fi/mailman/listinfo/yhds-lista>

Verkkosivut ja some

Puuttuuko paikallisyhdistykseltänne verkkosivut, tai onko haaveissa näkyä enemmän somessa? Otahan yhteyttä, jos tarvitset apua verkkosivujen päivityksessä tai somekanavien kanssa meinaa mennä sormi suuhun. Mietitään yhdessä teidän yhdistyksellenne sopivat ratkaisut.

Toimintavinkkejä

VAIKUTA PIMEYDEN PUOLESTA

- **Tee kuntalaisaloite tai vaikuta** kuntasi valtuutettuihin, että kuntaan laaditaan suunnitelma valosaasteen ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi (kaavoitus, rakennusjärjestys, hankinnat, ohjeet yrityksille ym.)
- Ehdota, että kunta liittyy DarkSky International -lupaukseen ja ottaa käyttöön **kestävän ulkovalaistuksen periaatteet**
- Pyydä kuntaa **ohjeistamaan** yrityksiä, teollisuutta ja yhdistyksiä valosaasteen vähentämisestä.
- **Vaikuta kunnan omaan valaistukseen:** katuvalojen ajastus ja himmennys, valaisinten kupujen ja polttimoiden valinta niin, että ne häikäisevät ja kajastavat mahdollisimman vähän.

KESTÄVÄN ULKOVALAISTUKSEN PERIAATTEET (DarkSky International)

- 1 HYÖDYLLINEN**
Valoa käytetään vain, jos se on oikeasti tarpeen ja sillä on selkeä tarkoitus.
- 2 KOHDISTETTU**
Valo suunnataan vain sinne, missä sitä tarvitaan – yleensä alaspäin, ei taivaalle tai naapuripihoihin.
- 3 HIMMEÄ**
Valaistus ei ole kirkkaampi kuin on välttämätöntä; käytetään pienintä riittävää valotehoa.
- 4 HALLITTU**
Valo palaa vain silloin, kun sitä tarvitaan – esimerkiksi ajastimilla, liiketunnistimilla ja himmennyksellä.
- 5 LÄMMIN**
Käytetään mahdollisimman lämpimän-sävyisiä valoja ja rajoitetaan sinertävän (lyhytaaltoisen) valon määrää.

- Kansalaisaloite: [Ojitusten haitat kuriin / Sinilevät kuriin - vähennetään ojittamista](#)
- Korjausaloite.fi: [Aloite korjauspalveluiden arvonnäveron alentamiseksi](#)
- Kansalaisaloite: [Luontolaki nyt! - Sitova ja ohjaava luontolaki tarvitaan luontokadon pysäyttämiseksi](#)

AJANKOHTAISIA TEOKSIA LUONNOSTA

Luettavaa:

- **Muodonvaihdoiksi ihmettelemässä**
(Sami Karjalainen, 2025, Finlandia yleisön suosikki)
- **Veden ajat. Matka läpi muuttuneen maiseman** (Jenni Ränä, 2025, Finlandia-ehdokas)
 - Kaunokirjallinen tiedontäyteinen kuvaus siitä, miten luonnontilaiset purot ja virrat ovat hävinneet Suomesta lähes huomaamattamme yhden sukupolven aikana.
- Runoja: **Puun avaruudesta** (Katja Saariluoto, 2025)

Lasten ja nuorten kirjat:

- Heidi Nummi: **Petovala** (2025, Finlandia-ehdokas)
 - Ekofantasia työstä ja ilveksestä pohtii lajien välistä suhdetta ja petovihaa

Kuunneltavaa ja katsottavaa:

- **Pajunkissa -podcast ympäristöliikkeestä ja järjestelmämuutoksesta**, tekijät: Sisli Piisilä & Aura Kalli. [Tulossa 12/2025: voima.fi](#)
- **Suoran toiminnan Suomi**
-dokumenttisarja, Yle Areena
- **Puiden salattu elämä**
-dokumenttisarja, Yle Areena

"Hyönteisten maailma on loputon aarreaitta, keksintöjen kavalkadi, inspiraation lähde, taitoesitys, ennätystenkirja, taidenäyttely ja muotinäyttös."

Sami Karjalainen

Hyvää talvea!

Kuva: Sami Karjalainen